

دفترچه شماره ۱

آزمون شماره ۸

جمعه ۱۴۰۱/۰۷/۲۲

آزمون‌های سراسر کنکور

گزینه درستی را انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

سوالات آزمون

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سوالات و مدت پاسخگویی

ردیف	مواد امتحانی	تعداد سؤال	شماره سؤال		مدت پاسخگویی
			از	تا	
۱	ریاضی و آمار ۲	۱۵	۱	۱۵	۲۰ دقیقه
۲	علوم و فنون ادبی ۲	۲۰	۱۶	۳۵	۲۰ دقیقه
۳	عربی، زبان قرآن ۲	۱۵	۳۶	۵۰	۱۵ دقیقه
۴	تاریخ ۲	۱۰	۵۱	۶۰	۱۰ دقیقه
۵	جغرافیا ۲	۱۰	۶۱	۷۰	۱۰ دقیقه
۶	جامعه‌شناسی ۲	۱۰	۷۱	۸۰	۱۰ دقیقه
۷	فلسفه ۱	۱۵	۸۱	۹۵	۱۵ دقیقه
۸	روان‌شناسی	۱۰	۹۶	۱۰۵	۱۰ دقیقه

- ۱- کدام گزینه در مورد تعریف گزاره، نادرست است؟
- (۱) گزاره باید جمله‌ای خبری باشد.
(۲) ارزش یک گزاره فقط دو حالت درست یا نادرست دارد.
(۳) ارزش یک گزاره باید در همان لحظه قابل تعیین باشد.
(۴) جملات عاطفی و پرسشی نمی‌توانند گزاره باشند.
- ۲- کدام گزینه یک گزاره است؟
- (۱) بلند شو درس بخوان.
(۲) عدد ۳، عددی اول است.
(۳) امروز هوا خیلی خنک است.
(۴) عدد ۱۰۰۰، عدد بسیار بزرگی است.
- ۳- ارزش کدام گزاره با بقیه متفاوت است؟
- (۱) عدد ۴، عددی زوج است.
(۲) جذر عدد ۸۱، برابر ۹ است.
(۳) مربع هر عدد می‌تواند مثبت یا منفی باشد.
(۴) ایران در قاره آسیا قرار دارد.
- ۴- تعداد حالت‌های ارزشی ۵ گزاره، برابر است با
- (۱) ۱۰ (۲) ۶۴ (۳) ۱۶ (۴) ۳۲
- ۵- نیما و احمد برای فعالیت کلاسی خود هر کدام تعدادی گزاره را به صورت جداگانه بررسی و برای آن‌ها جدول ارزشی رسم می‌کنند. جدول ارزشی نیما ۱۶ حالت دارد. اگر تعداد حالت‌های جدول ارزشی احمد ۸ برابر تعداد حالت‌های جدول ارزشی نیما باشد، احمد چند گزاره را بررسی می‌کند؟
- (۱) ۵ (۲) ۶ (۳) ۷ (۴) ۸
- ۶- کدام گزینه در مورد نقیض یک گزاره نادرست است؟
- (۱) ارزش نقیض یک گزاره، همواره نادرست است.
(۲) ارزش نقیض یک گزاره، دقیقاً مخالف ارزش خود گزاره است.
(۳) برای این‌که یک گزاره را نقیض کنیم باید فعل جمله را نفی کنیم.
(۴) بدون تغییر فعل و فقط با افزودن عبارت «چنین نیست که» می‌توان گزاره نقیض ساخت.
- ۷- در کدام گزینه نقیض گزاره اشتباه نوشته شده است؟
- (۱) ۴ از ۱۰ کوچک‌تر است. ← نقیض ← ۴ از ۱۰ کوچک‌تر نیست.
(۲) a عددی مثبت است. ← نقیض ← a عددی منفی است.
(۳) ایران از ترکیه بزرگ‌تر است. ← نقیض ← چنین نیست که ایران از ترکیه بزرگ‌تر است.
(۴) عدد طبیعی m زوج است. ← نقیض ← عدد طبیعی m فرد است.
- ۸- ارزش کدام گزینه درست است؟
- (۱) ۱۲ عددی زوج و اول است.
(۲) $\sqrt{5}$ از ۴ بزرگ‌تر است و $\sqrt{361} = 20$.
(۳) ۱۴۴ مضرب ۱۰ است و اردیبهشت ۳۱ روز دارد.
(۴) $1 > 6$ و ۷۴۳ عددی اول است.

۹- با توجه به جدول مقابل به جای گزاره r کدام گزینه را می توان نوشت؟

p	q	r
T	T	T
T	F	F
F	T	F
F	F	F

$$p \wedge q \quad (۱)$$

$$p \vee q \quad (۲)$$

$$\sim p \quad (۳)$$

$$\sim p \wedge q \quad (۴)$$

۱۰- طبق جدول ارزشی ترکیب عطفی و فصلی زمانی که هر دو گزاره هستند، ارزش ترکیب عطفی و ارزش ترکیب فصلی می باشد.

(۱) درست - نادرست - درست (۲) درست - درست - نادرست (۳) نادرست - نادرست - نادرست (۴) نادرست - درست - درست

۱۱- کدام گزینه در صورت وجود حداقل یک گزاره غلط در ترکیب فصلی دو گزاره، می تواند رخ دهد؟

(۱) قطعاً ارزش کل ترکیب نادرست است. (۲) غیرقابل ارزش گذاری است

(۳) قطعاً ارزش کل ترکیب درست است. (۴) ارزش کل ترکیب به گزاره دیگر بستگی دارد.

۱۲- ارزش گزاره ترکیبی موجود در کدام گزینه نادرست است؟

$$\sim(p \wedge \sim p) \quad (۴) \quad (q \vee \sim p) \vee T \quad (۳) \quad q \vee \sim q \quad (۲) \quad p \wedge F \wedge q \quad (۱)$$

۱۳- در جای خالی کدام گزینه قرار بگیرد تا ارزش کل گزاره ترکیبی زیر درست باشد؟

«تمام ماه های سال ۳۰ روزه هستند یا»

(۱) هر مستطیلی، یک مربع است.

(۲) مجموع هر دو عدد طبیعی متوالی فرد است.

(۳) وقتی داده های آماری با هم برابر هستند، واریانس نیز با آنها برابر است.

(۴) در نمایش زوج مرتبی یک رابطه، اگر مؤلفه های اول تکراری دیده شد، آن رابطه تابع نیست.

۱۴- کدام گزینه در مورد ارزش گزاره $(p \vee q) \wedge (\sim p \wedge \sim q)$ درست است؟

(۱) همواره درست (۲) اگر p و q هم ارزش باشند، درست است.

(۳) همواره نادرست (۴) اگر p و q هم ارزش نباشند، درست است.

۱۵- اگر گزاره p درست و گزاره q نادرست و r گزاره دلخواه باشد، ارزش گزاره $(p \wedge \sim r) \vee (\sim q \vee r)$ برابر ارزش کدام است؟

$$\sim r \quad (۴) \quad r \quad (۳) \quad T \quad (۲) \quad F \quad (۱)$$

۱۶- در کدام گزینه به نام شاعری اشاره شده است که در جریان حمله مغول کشته شد؟

- (۱) هیچ کسی در جهان یار عراقی نشد
(۲) خواجه ار تشنه بمیرد به جز از مردم چشم
(۳) تاکه بویی یافت عطّار از درش
(۴) بنده امشب با جمال الدّین خطیب
- لاجرمش عشق یار، بی کس و تنها گرفت
آبی، این طایفه بر لب نچکانند او را
دل نمی داند که در پهلوی اوست
آن به رای و کلک چون خورشید و تیر

۱۷- کدام اثر، «سبک نثر مولانا» را بیشتر و بهتر نمودار می سازد؟

- (۱) فیه مافیه (۲) مکاتیب (۳) مجالس سبعه (۴) دیوان شمس

۱۸- «نفحات الانس» به تقلید از چه کتابی نوشته شد؟

- (۱) گلستان (۲) تذکرة الاولیا (۳) انیس العارفين (۴) قابوس نامه

۱۹- اثر زیر، متعلق به کدام شخصیت ادبی است؟

«اثری در بیان سلوک دین و تربیت نفس انسانی که نثر آن گاهی ساده و گاه دارای سجع و موازنه است. علاوه بر این نویسنده در خلال

موضوعات کتاب، احادیث، آیات و اشعاری از خود و شاعران دیگر نقل می کند.»

- (۱) جلال الدّین بلخی (۲) خواجهی کرمانی (۳) نجم دایه (۴) رشیدالدّین فضل الله

۲۰- پدیدآورنده «تاریخ گزیده» کیست؟

- (۱) دولت شاه سمرقندی (۲) رشیدالدّین فضل الله (۳) حمدالله مستوفی (۴) نجم الدّین رازی

۲۱- سراینده رباعی زیر، در چه سالی و در چه شهری دار فانی را وداع گفت؟

«کس نیست که تا بر وطن خود گرید
بر حال تباه مردم بد گرید»

دی بر سر مرده ای دو صد شیون بود
امروز یکی نیست که بر صد گرید»

- (۱) ۶۳۵ ه. ق. در اصفهان (۲) ۶۳۳ ه. ق. در اصفهان

- (۳) ۶۳۵ ه. ق. در نیشابور (۴) ۶۳۳ ه. ق. در نیشابور

۲۲- ابیات زیر، متعلق به کدام شخصیت ادبی است؟

«در اقصای گیتی بگشتم بسی
به سر بردم ایام با هر کسی»

تمتع به هر گوشه ای یافتم
ز هر خرمنی خوشه ای یافتم»

- (۱) عبدالرحمان جامی (۲) سلمان ساوجی (۳) سعدی شیرازی (۴) ابن یمین

۲۳- «جمشید و خورشید» در چه قالبی سروده شده و اثر کیست؟

- (۱) قصیده - سلمان ساوجی (۲) مثنوی - سلمان ساوجی

- (۳) قصیده - خواجهی کرمانی (۴) مثنوی - خواجهی کرمانی

۲۴- عبارت زیر با کدام گزینه کامل می شود؟

«سبک عراقی از تا به مدّت سال سبک غالب ادب فارسی شد.»

- (۱) قرن هفتم - اوایل قرن دهم - ۳۰۰ (۲) قرن ششم - اوایل قرن نهم - ۳۰۰

- (۳) قرن ششم - اواخر قرن دهم - ۲۰۰ (۴) قرن ششم - اواخر قرن دهم - ۴۰۰

- ۲۵- سبک نوشتاری کتاب «بهارستان» با اثری از کدام شخصیت ادبی همسانی دارد؟
 (۱) سعدی (۲) مولوی (۳) عراقی (۴) سنایی
- ۲۶- بیت زیر در چه قرنی سروده شده است؟
 «شعر حافظ، همه بیت‌الغزل معرفت است
 آفرین بر نفس دلکش و لطف سخنش»
 (۱) قرن ششم (۲) قرن هفتم (۳) قرن هشتم (۴) قرن نهم
- ۲۷- ابیات زیر سروده کیست؟
 «گفت به مجنون، صنمی در دمشق
 عشق چه و مرتبه عشق چیست؟
 عاشق یک‌رنگ و حقیقت‌شناس
 نیست به‌جز عشق در این پرده کس»
 (۱) عراقی (۲) مولانا (۳) جامی (۴) سعدی
- ۲۸- آثار درج‌شده در همه گزینه‌ها از نظر نوع نوشتاری (منظوم یا منثور) یکسان‌اند؛ به‌جز
 (۱) مرصادالعباد (۲) موش و گربه (۳) بوستان (۴) تحفة الاحرار
- ۲۹- موضوع کتاب «المعجم» چیست؟
 (۱) شناخت معانی واژگان عربی و فارسی (۲) سیر و سلوک عارفانه
 (۳) تاریخ پیامبران و خلفای اسلام (۴) علم عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر
- ۳۰- تأسیس عمارت ربع رشیدی در تبریز از اقدامات چه کسی بود؟
 (۱) دولت‌شاه سمرقندی (۲) فضل‌الله همدانی
 (۳) عطاملک جوینی (۴) حمدالله مستوفی
- ۳۱- با توجه به مضمون، ابیات زیر متعلق به کدام شاعر است؟
 «مرد آزاده در میان گروه
 گرچه خوش‌خو و عاقل و داناست
 محترم آن‌گهی تواند بود
 که از ایشان به مالش استغناست
 وان که محتاج خلق شد، خوار است
 گر چه در علم، بوعلی سیناست»
 (۱) شاه نعمت‌الله ولی (۲) خواجوی کرمانی (۳) حافظ (۴) ابن‌یمین
- ۳۲- «تذکره دولت‌شاه» به تشویق چه کسی به رشته تحریر درآمد؟
 (۱) بایسنقر میرزا (۲) امیر علی‌شیر نوایی (۳) غازان خان (۴) تیمور گورکانی
- ۳۳- خواجه در سرودن مثنوی‌هایش از کدام شاعر پیروی می‌کرد؟
 (۱) رودکی (۲) مولوی (۳) سعدی (۴) نظامی
- ۳۴- مضمون کتاب «لمعات» چیست؟
 (۱) تعریف اصطلاحات مذهبی (۲) تاریخ دوره مغول
 (۳) شیوه‌نامه‌نگاری و آیین دبیری (۴) سیر و سلوک عارفانه
- ۳۵- «عشاق‌نامه» اثر کیست؟
 (۱) خواجوی کرمانی (۲) فخرالدین عراقی (۳) سلمان ساوجی (۴) عبید زاکانی

زبان عربی (اختصاصی)

■ عَيْنُ الْأَنْسَبِ فِي الْجَوَابِ لِلتَّرْجُمَةِ مِنْ أَوْ إِلَى الْعَرَبِيَّةِ أَوْ الْمَفْهُومِ (۴۴ - ۳۶):

۳۶- «يَا بُنَيَّ أَقِمِ الصَّلَاةَ وَ أَمُرَ بِالْمَعْرُوفِ وَ أَنْهَ عَنِ الْمُنْكَرِ»:

(۱) «ای پسر دل‌بند من، نمازت را اقامه کن و به کار نیکو امر کن و از کار زشت دوری نما!»

(۲) «ای فرزند من، نماز بخوان و به کار پسندیده دستور بده و از کار نادرست دور شو!»

(۳) «ای پسر من، نماز را به جا آور و کار خوب انجام بده و از کار ناپسند نهی کن!»

(۴) «ای پسرکم، نماز را بر پای دار و به کار نیکو امر کن و از کار زشت بازدار!»

۳۷- «إِنَّ الْوَالِدِينَ يُحِبَّانِ رُؤْيَةَ أَوْلَادِهِمَا وَ هُمَ فِي أَحْسَنِ حَالٍ فَلِذَلِكَ يُقَدِّمَانِ لَهُمَ نَصَائِحَ قِيَمَةٍ»:

(۱) پدر و مادر می‌خواهند فرزندان خود را در بهترین حال ببینند، بنابراین به آنان ارزشمندترین نصیحت‌ها را می‌کنند!

(۲) پدر و مادر دوست دارند فرزندانشان در بهترین حال باشند، بدین جهت نصیحت‌های ارزشمندی را به ایشان پیشکش می‌کنند!

(۳) والدین دوست دارند فرزندان خود را درحالی که در بهترین حال هستند، ببینند، بنابراین نصیحت‌های ارزشمندی را به آنان تقدیم می‌کنند!

(۴) والدین دیدن فرزندان را می‌خواهند، در حالی که آنان در بهترین حال هستند، از این رو به‌گونه‌ای ارزشمند آنان را نصیحت می‌کنند!

۳۸- «هَذَا نَمُودَجُ تَرْبُوِيٍّ لِيَهْتَدِيَ بِهِ كُلُّ شَابٍّ»:

(۱) این یک نمونه تربیتی است تا به وسیله آن هر جوانی هدایت گردد! (۲) این یک نمونه پرورشی است که هر جوانی را هدایت می‌کند!

(۳) این نمونه‌ای پرورشی است و با آن تمام جوانان راهنمایی می‌شوند! (۴) این نمونه تربیتی به هر جوانی هدیه داده می‌شود!

۳۹- «لَقَدْ شَبَّهَ كَلَامَ مَنْ يَرْفَعُ صَوْتَهُ لَوْلَا دِيهٍ بِأَنْكِرِ الْأَصْوَاتِ»:

(۱) صدای کسی که صدایش را بالاتر از پدر و مادرش می‌برد، به زشت‌ترین صدا تشبیه شده است!

(۲) همانا سخن آن‌که صدای خود را برای والدینش بالا می‌برد، به زشت‌ترین صداها همانند شده است!

(۳) قطعاً کلام کسی که صدای خود را بالای صدای پدر و مادر خود برده، به صداها زشت همانند شده است!

(۴) صدای هر کس که صدایش را برای پدر و مادرش بالا ببرد، به زشت‌ترین صداها تشبیه می‌شود!

۴۰- عَيْنُ الْخَطَا:

(۱) أَقْدَمَ لَكِنَّ بَعْضَ الْمَوَاعِظِ الْقِيَمَةِ! بَرُخَى پندهای ارزشمند را به شما تقدیم می‌کنم!

(۲) لَا شَاكَ أَنَّ الْحِكْمَةَ لَا تَعْمُرُ فِي قَلْبِ الْجَبَّارِ! شَكِي نیست که حکمت در قلب ستمکار زورمند ماندگار نمی‌شود!

(۳) هُوَ لَا النَّاسَ يَصْبِرُونَ عَلَيَّ مَا أَصَابَهُمْ مِنَ الْمَصَائِبِ! این مردمان بر آنچه از مصیبت‌ها بر آن‌ها فرود آمده، بردباری می‌کنند!

(۴) تَعَلَّمُ الْفُنُونِ النَّافِعَةِ وَ الْإِبْتِعَادَ عَنِ الْأَرَاذِلِ أَمْرٌ مَهْمٌ! یادگرفتن هنرهای سودمندتر و دوری از فرومایگان، کاری مهم‌تر است!

۴۱- «بِنَابِرِإِنْ دَرِ مَصْرَفِ آبٍ صَرْفَهٗ جَوِيِي كُنِيِدَا!»؛ عَيْنُ الصَّحِيحِ فِي التَّعْرِيْبِ:

(۱) إِذْ إِقْتَصِدْنَ فِي مَصْرَفِ الْمِيَاهِ! (۲) لِأَنَّكُمَا تَقْتَصِدَانِ فِي اسْتِهْلَاكِ الْمِيَاهِ!

(۳) إِذْنِ اقْتَصِدُوا فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ! (۴) ثُمَّ اقْتَصِدُوا فِي اسْتِهْلَاكِ الْمَاءِ!

۴۲- «مَا بَايِدُ بَهٗ كَارِهَيَّ شَايِسْتَهٗ مَشْتَاقٍ بِأَشِيْمِ!»؛ عَيْنُ الْأَصْحَحِ:

(۱) مِنَ الْوَاجِبِ لَنَا أَنْ نَكُونَ مَشْتَاقِينَ بِالْأَعْمَالِ الْحَسَنَةِ!

(۲) عَلَيْنَا أَنْ نَكُونَ مَشْتَاقِينَ إِلَى الْأَعْمَالِ الصَّالِحَةِ!

(۳) الْوَاجِبُ عَلَيْنَا هُوَ أَنْ نَصِيحَ مَشْتَاقِينَ إِلَى الْأُمُورِ الصَّالِحَةِ!

(۴) عَلَيَّ كَلْنَا أَنْ نَكُونَ مَشْتَاقًا إِلَى الْأُمُورِ الصَّالِحَةِ!

۴۳- عین الصحيح في المفهوم:

- (۱) «أغضض من صوتك»: الأعمال أعلى صوتاً من الأقوال!
- (۲) «و لا تُصعّر خدك للناس»: زب وجه جميل يُخفي قلباً شريراً!
- (۳) «و أقصد في مشيك»: اتّخذ سبيل الاعتدال في سلوكك و مشيك!
- (۴) «إذا ملك الأراذل هلك الأفاضل!»: الملك يبقى مع الكفر و لا يبقى مع الظلم!

۴۴- «خير البرّ عاجله»: المقصود من العبارة هو:

- (۱) در کار خیر حاجت هیچ استخاره نیست!
- (۲) لا تعجل إنَّ العجلة من الشيطان!
- (۳) از امروز کاری به فردا ممان!
- (۴) خیر من البرّ فاعله!

■ ■ ■ اقرأ النصّ التالي بدقّة ثمّ أجب عن الأسئلة التالية بما يناسب النصّ (۴۷ - ۴۵):

للكبر ثلاث درجات: الأولى أن يكون مستقراً في القلب، يرى صاحبه نفسه خيراً من غيره و يُظهِره في أفعاله مثل تصغير خدّه للناس و في أقواله لهم و توقّعاته بتعظيمه! و هذه أقبح درجات الكبر و أشدها، لأنّ صاحبها قد رسخت في قلبه شجرة الكبر و ارتفعت أغصانها و فروعها بحيث أحاطت جميع جوارحه!

و الثانية كالأولى إلّا في إظهاره على اللسان و هي أقلّ أغصاناً من الأولى. و الثالثة أن يكون مستقراً في قلبه و يرى نفسه خيراً من غيره، لكنّه يجتهد في التواضع و يفعل فعل من يرى غيره خيراً من نفسه و يدعو ربّه أن يُوفّقه في الوصول إلى ما يطلبه!

۴۵- عین الخطأ:

- (۱) شجرة الكبر لها جذور و جذوع و أغصان!
- (۲) الكبر هو أن يرى الإنسان نفسه أفضل من الآخرين!
- (۳) أسوأ درجات الكبر هي أن يُظهِره الإنسان في أفعاله و أقواله!
- (۴) النَّاس يُحِبُّون من يرى نفسه خيراً منهم و يقومون بتعظيمه!

۴۶- عین الخطأ عن الدرجة الثانية للكبر:

- (۱) يُظهِر صاحبه التكبر في أقواله!
- (۲) يرى صاحبه نفسه أفضل من غيره!
- (۳) إنّ عدد غصونها أقلّ من الدرجة الأولى!
- (۴) إنّ صاحبه يُصعّر خدّه للناس!

۴۷- عین الصحيح عن الدرجة الثالثة للكبر:

- (۱) ليس في صاحبه شجرة التكبر!
- (۲) يأمر النَّاس بأن يُعظّمه!
- (۳) يسعى في أن يكون متواضعاً مع الآخرين!
- (۴) ليس الكبر مستقراً في قلبه!

■ ■ ■ عین المناسب في الجواب عن الأسئلة التالية (۵۰ - ۴۸):

۴۸- «التقرب إلى الأفاضل و الاهتمام بالرياضة و مطالعة الكتب!»: عین الخطأ في ضبط حركات الحروف:

- (۱) التَقَرَّب
- (۲) الأفاضِل
- (۳) الإهِتِمَام
- (۴) مُطالَعَة

۴۹- «المعجب بنفسه يعني الذي»: عین المناسب لتكميل الفراغ:

- (۱) يكون متواضعاً للسايرين!
- (۲) يكون متكبراً مغروراً!
- (۳) يُحسن إلى أقرائه!
- (۴) يحترم الآخرين تماماً!

۵۰- «علينا أن نحافظ على أداء الصلاة في وقتها!»: كم اسماً مجروراً في العبارة؟

- (۱) اثنان
- (۲) ثلاثة
- (۳) خمسة
- (۴) أربعة

DriQ.com

تاریخ

- ۵۱- کدام مورد، عنوان مشترک کتابی «تألیف نویسندگان مختلف» است و کدام یک از انواع کتاب‌های تاریخی، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت؟
- (۱) تاریخ طبری - تاریخ‌های منظوم
(۲) المسالک و الممالک - تک‌نگاری
(۳) المسالک و الممالک - تاریخ‌های منظوم
(۴) تاریخ طبری - تک‌نگاری
- ۵۲- «تاریخ بیهقی» از مشهورترین آثار کدام حوزه تاریخی است؟
- (۱) تاریخ‌های محلی
(۲) تاریخ‌های عمومی
(۳) تاریخ‌های سلسله‌ای
(۴) تک‌نگاری
- ۵۳- دسته‌بندی اصلی گونه‌های منابع تاریخی ایران، از قرون اولیه اسلامی تا پایان عصر صفوی، بر اساس کدام شاخص صورت می‌گیرد؟
- (۱) سودمندی برای نگارش تاریخ
(۲) صحت و اعتبار روایت
(۳) دوری و نزدیکی به زمان وقوع رویداد
(۴) مکتوب بودن یا نبودن منابع
- ۵۴- کدام گزینه، از متون «تاریخ محلی» محسوب می‌شود؟
- (۱) تاریخ سیستان
(۲) نامه اهل خراسان
(۳) سفرنامه ناصرخسرو
(۴) منشآت
- ۵۵- نویسنده کتاب مشهور «عجائب المقدور فی نوائب تیمور» که از مهم‌ترین نمونه‌های تک‌نگاری به شمار می‌رود، کدام است؟
- (۱) عنصرالمعالی
(۲) ابن عربشاه
(۳) ابن خردادبه
(۴) انوری
- ۵۶- به ترتیب کتاب خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی چه نام دارد و دربر دارنده اطلاعاتی از کدام موارد زیر است؟
- (۱) قابوس‌نامه - اخلاق کشورداری و مناسبات حکومت و مردم
(۲) سیاست‌نامه - شیوه کشورداری و تشکیلات اداری
(۳) قابوس‌نامه - تشکیلات اداری و نهادهای اقتصادی و فرهنگی
(۴) سیاست‌نامه - اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم
- ۵۷- کدام گزینه محتوای کتاب‌های تاریخ عمومی را به درستی نشان می‌دهد؟
- (۱) ابعاد مختلف سیاسی و اجتماعی تاریخ اسلام
(۲) احوال سلسله‌ها و شاهان از کیومرث تا دوره قاجار
(۳) تاریخ وقایع جهان اسلام از پیامبر تا زمان مؤلف
(۴) تاریخ جهان، اسلام و ایران از آفرینش تا حیات مؤلف
- ۵۸- کدام گزینه، می‌تواند هم به عنوان منابع نوشتاری و هم منابع غیرنوشتاری مورد استفاده مورخان قرار گیرد؟
- (۱) طبقات
(۲) متون علمی
(۳) سکه‌ها
(۴) انساب
- ۵۹- چرا کتاب‌هایی مانند دیوان حافظ، گونه مهمی از منابع تاریخی محسوب می‌شوند؟
- (۱) زیرا اوضاع و عقاید رایج در هر عصری کم و بیش در نوشته‌های ادبی آن عصر انعکاس می‌یابند.
(۲) چون اطلاعات مفیدی از آداب کشورداری و مناسبات حکومت و مردم ارائه می‌دهند.
(۳) زیرا به منظور تبیین اوضاع علمی دوره‌های تاریخی مورد توجه و مطالعه مورخان قرار می‌گیرند.
(۴) چون مورخان رویدادهای تاریخی را به نظم کشیده و به صورت متون منظم تحریر و تألیف می‌کردند.
- ۶۰- کدام گزینه، از انگیزه‌های اصلی نویسندگان کتاب‌های تاریخ محلی به شمار نمی‌رود؟
- (۱) ثبت زندگی حاکم محلی به صورت متمرکز و ویژه
(۲) ثبت و ضبط رویدادهای تاریخی
(۳) بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی
(۴) نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی

۶۱- «ناحیه» بخشی از سطح زمین است که

- (۱) ویژگی‌های طبیعی خاصی دارد و با سایر بخش‌های پیرامون خود همگون است.
- (۲) ویژگی‌های طبیعی متنوعی دارد و با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.
- (۳) ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارد، طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.
- (۴) ویژگی‌های جغرافیایی متنوعی دارد و از سایر بخش‌های پیرامون خود متمایز می‌شود.

۶۲- کدام عبارت درباره هدف جغرافی دانان از ناحیه‌بندی نادرست است؟

- (۱) شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف
- (۲) علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره مکان‌ها
- (۳) امکان برنامه‌ریزی صحیح برای مکان‌ها
- (۴) شناسایی عوامل وحدت و همگونی میان عناصر طبیعی و انسانی در ناحیه

۶۳- انتخاب معیارهای تعیین حدود یک ناحیه به کدام عامل بستگی دارد؟

- (۱) هدف مطالعه و تحقیق جغرافی دان
- (۲) طرز تفکر و شیوه کار جغرافی دان
- (۳) نوع فعالیت‌های اقتصادی غالب در هر ناحیه
- (۴) شباهت‌ها و تفاوت‌های نواحی

۶۴- در تقسیم ایران به شش ناحیه بارشی، چه تعداد از ملاک‌های زیر مورد توجه قرار گرفته شده است؟

«آب و هوا - پوشش گیاهی - توزیع فصلی بارش - دما و رطوبت - میانگین بارندگی سالانه - بالاترین میزان بارش روزانه»

- (۱) ۵
- (۲) ۳
- (۳) ۶
- (۴) ۲

۶۵- به ترتیب، کدام نوع خاک در کانادا، غنی از مواد آلی است و در کدام بخش از این کشور دیده می‌شود؟

- (۱) کرایوزول - شمال
- (۲) چرنوزوم - شمال
- (۳) کرایوزول - جنوب
- (۴) چرنوزوم - جنوب

۶۶- منظور از «زیست‌بوم» چیست؟

- (۱) نواحی طبیعی یا انسانی هستند که به سبب ویژگی‌های آب و هوایی و میزان و نوع پوشش گیاهی از سایر نواحی متمایز می‌شوند.
- (۲) نواحی طبیعی یا انسانی هستند که وحدت و همگونی نسبی میان عناصر طبیعی و انسانی در آن دیده می‌شود.
- (۳) نواحی طبیعی هستند که ویژگی‌های جغرافیایی همگون و خاصی دارند و با اطراف خود شباهت‌ها و تفاوت‌هایی دارند.
- (۴) نواحی طبیعی هستند که به سبب پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

۶۷- به ترتیب، کدام قوم در افغانستان و کدام دین در هندوستان بیشترین پراکندگی را دارد؟

- (۱) ازبک - هندو
- (۲) پشتون - هندو
- (۳) پشتون - بودایی
- (۴) ازبک - بودایی

۶۸- به ترتیب، در کدام نواحی و به چه دلیلی شهرهایی با نقش بندری شکل می‌گیرند؟

- (۱) صنعتی - حمل‌ونقل بار و مسافر
- (۲) ساحلی - تراکم جمعیت
- (۳) ساحلی - امکان تجارت دریایی
- (۴) صنعتی - رونق فعالیت‌های تجاری و گردشگری

۶۹- چهار زبان رسمی رایج در کشور سوئیس در کدام گزینه آمده است؟

- (۱) انگلیسی، فرانسه، ایتالیایی و رمانش
- (۲) انگلیسی، آلمانی، رمانش و لاتین
- (۳) آلمانی، انگلیسی، ایتالیایی و لاتین
- (۴) آلمانی، فرانسه، ایتالیایی و رمانش

۷۰- کدام گزینه به ترتیب، درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارت‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

- (الف) جغرافی دانان، محیط جغرافیایی را براساس معیارها و ملاک‌های طبیعی یا انسانی به واحدهای کوچک‌تر تقسیم می‌کنند.
- (ب) ناحیه‌بندی، کاری صرفاً جغرافیایی است که براساس طرز تفکر یک جغرافی دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد.
- (ج) ناهمواری‌ها، آب و هوا، نوع فعالیت‌های اقتصادی، پوشش گیاهی و خاک از جمله معیارهای طبیعی ناحیه‌بندی به شمار می‌روند.

- (۱) ص - ص - ص
- (۲) ص - ص - غ
- (۳) غ - ص - غ
- (۴) غ - غ - ص

DriQ.com

جامعه‌شناسی

۷۱- از دیدگاه قرآن، جهان تکوینی،، و ادراک و آگاهی نیز و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، رفتاری حکیمانه دارد.

- (۱) محدود به جهان فرهنگی و ذهنی نیست - هويت طبيعى و مادى دارد - کنشگران جهان هستی
- (۲) محدود به جهان طبیعت نیست - به انسان منحصر نمی‌شود - با افراد و جوامع انسانی
- (۳) محدود به جهان طبیعت می‌باشد - به جهان انسانی منحصر نمی‌شود - با جهان فردی اشخاص
- (۴) مهم‌تر از جهان فرهنگی و ذهنی است - به انسان منحصر می‌شود - با انسان و جهان هستی

۷۲- به ترتیب بیان کنید کدام یک از گزینه‌های زیر، مربوط به ویژگی‌های جهان تکوینی نیست و متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به چه بخش‌هایی تقسیم می‌کنند؟

- (۱) وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است - جهان فرهنگی و جهان ذهنی
- (۲) جهانی که پیش از انسان هم وجود داشته است - جهان طبیعت و جهان فوق طبیعت
- (۳) برخی این جهان را به طبیعت محدود می‌کنند - جهان فرهنگی و جهان ذهنی
- (۴) جهانی که با اندیشه و عمل انسان‌ها پدید می‌آید - جهان طبیعت و جهان فوق طبیعت

۷۳- ابعاد اخلاقی، ذهنی و روانی انسان‌ها به کدام بخش چه جهانی مربوط می‌شود و کدام عبارت به جهان فرهنگی یا فرهنگ مربوط می‌شود؟ (به ترتیب)

- (۱) بخش فرهنگی جهان اجتماعی - دانسته‌ها، تجربه‌ها و خلقیات ویژه‌ای که افراد دیگر با ما در آن شریک نیستند.
- (۲) بخش اجتماعی جهان انسانی - هر آن چه که شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد.
- (۳) بخش فردی جهان انسانی - هر چه که محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌ها باشد.
- (۴) بخش هویتی جهان اجتماعی - هنگامی که فردی درباره موضوعی خاص می‌اندیشد، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

۷۴- با توجه به نمودار زیر، کدام یک از عبارات درست می‌باشد؟

- (۱) جهان ذهنی و تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند.
- (۲) جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است و ذهن افراد نیز، هویتی طبیعی و مادى دارند.
- (۳) جهان فرهنگی به جهان طبیعت محدود نمی‌شود بلکه جهان تکوینی و جهان ذهنی را نیز دربر می‌گیرد.
- (۴) جهان طبیعت، حاصل جهان ذهنی و جهان فرهنگی‌ای است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

۷۵- گزاره‌های «مهم‌تر بودن جهان فرهنگی از جهان‌های ذهنی و تکوینی»، «محدود شدن جهان تکوینی به جهان طبیعت» و «منحصر نبودن ادراک و آگاهی به انسان» به ترتیب با کدام دیدگاه تناسب و سازگاری دارند؟

- (۱) جهان تکوینی محدود به جهان ذهنی و فرهنگی نیست - جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست - ذهن افراد و فرهنگ، هویتی طبیعی و مادى دارند.
- (۲) جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند - طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی، تفاوتی قائل نیستند - جهان تکوینی محدود به جهان طبیعت نیست.
- (۳) جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست - جهان طبیعت، مهم‌تر از جهان ذهنی و جهان فرهنگی است - جهان ذهنی و جهان تکوینی در برابر جهان فرهنگی اهمیتی ندارند.
- (۴) علوم مربوط به آن‌ها، نظیر علوم طبیعی است - طرفداران این دیدگاه بین علوم طبیعی و علوم انسانی، تفاوتی قائل نیستند - جهان فرهنگی، ذهنی و تکوینی مهم و در تعامل با یکدیگرند.

۷۶- به ترتیب هر یک از پرسش‌های بنیادین «شناخت چیست و آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟»، «آیا جهان، به همین جهان مادی ختم می‌شود یا جهان دیگری هم وجود دارد؟» و «جایگاه انسان در عالم هستی کجاست و آیا انسان در مرکز این عالم است یا خداوند؟» به کدام دسته اصلی اشاره دارد و این پرسش‌ها به مثابه چه چیزهایی عمل می‌کنند؟

(۱) هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - به مانند هنجارها و ارزش‌های آن فرهنگ

(۲) هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه - معرفت‌شناسانه - به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ

(۳) معرفت‌شناسانه - هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه - به مانند هنجارها و ارزش‌های آن فرهنگ

(۴) معرفت‌شناسانه - هستی‌شناسانه - انسان‌شناسانه - به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ

۷۷- تعداد عبارات‌های صحیح را مشخص کنید و کدام گزینه به ترتیب درست (ص) یا نادرست (غ) بودن عبارات‌های زیر را به درستی نشان می‌دهد؟

(الف) قرآن کریم برای جامعه و فرهنگ جایگاه ویژه‌ای قائل است و در عین حال، جهان فردی اشخاص را نادیده نمی‌گیرد.

(ب) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم اجتماعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم طبیعی و انسانی سلب می‌کند.

(ج) هر فرهنگی در عمیق‌ترین لایه‌های خود، به بنیادی‌ترین پرسش‌های بشر پاسخ می‌دهد.

(د) تمامی پدیده‌های جهان هستی، محصول زندگی انسان هستند.

(۱) ۲ - ص - غ - ص - غ (۲) ۳ - ص - ص - ص - غ (۳) ۲ - غ - ص - ص - ص - غ (۴) ۳ - غ - ص - ص - ص - ص

۷۸- ابعاد اخلاقی و روانی انسان‌ها به تعلق دارد و محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست و در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام قرار دارد که است.

(۱) جهان فرهنگی - جهان ذهنی - جهان طبیعت - شکل‌دهنده زندگی اجتماعی انسان

(۲) جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان تکوینی - مستقل از خواست و اراده انسان

(۳) جهان ذهنی - جهان فرهنگی - جهان طبیعت - محصول اندیشه و عمل انسان

(۴) جهان فرهنگی - جهان ذهنی - جهان تکوینی - این جهان، پیش از انسان هم بوده

۷۹- پاسخ پرسش‌های زیر در کدام گزینه به درستی آمده است؟ (به ترتیب)

- هنگامی که فردی، اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند، وارد کدام جهان می‌شود؟

- متفکران مسلمان، کدام جهان را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند؟

- قرآن کریم در ارتباط با جهان‌های فرهنگی، ذهنی و تکوینی چه دیدگاهی دارد؟

- کدام جهان محصول زندگی انسان است و با اندیشه و عمل انسان‌ها پدید می‌آید؟

(۱) جهان فرهنگی - جهان تکوینی - این جهان‌ها مهم و در تعامل با یکدیگرند - جهان انسانی

(۲) جهان ذهنی - جهان تکوینی - جهان فرهنگی مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی است - جهان تکوینی

(۳) جهان فرهنگی - جهان انسانی - ذهن افراد و فرهنگ، هویتی مادی دارند - جهان انسانی

(۴) جهان ذهنی - جهان انسانی - جهان طبیعت مهم‌تر از جهان ذهنی و فرهنگی است - جهان تکوینی

۸۰- با توجه به جهان هستی و بخش‌های مختلف آن، به ترتیب مصادیق «الف»، «ب»، «ج» و «د» در جدول زیر کدام‌اند؟

(ج)	جهان فرهنگی
جهان تکوینی	(الف)
(د)	متفکران مسلمان، آن را بخشی از جهان تکوینی می‌دانند.
جهان ذهنی	(ب)

(۱) شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد - جهانی که پیش از انسان بوده است - ابعاد اخلاقی و روانی انسان‌ها را تشکیل می‌دهد - جهان طبیعت

(۲) وجود آن مستقل از خواست و اراده انسانی است - بخش اجتماعی جهان انسانی - شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد - جهان فوق طبیعت

(۳) جهانی که پیش از انسان هم بوده است - دانسته‌های ویژه‌ای که افراد دیگر در آن شریک نیستند - محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست -

جهان طبیعت

(۴) هر چه با اندیشه و عمل انسان‌ها پدید آید - بخش فردی جهان انسانی - وقتی فردی درباره موضوع خاصی می‌اندیشد - جهان فوق طبیعت

۸۱- کدام گزینه دربارهٔ سوالات خاصی که گاه و بی‌گاه انسان با آن‌ها مواجه می‌شود، نادرست است؟

- (۱) برای فکر کردن به این دسته از سوالات، نیازی به کنار گذاشتن اندیشه‌های روزانه نیست.
- (۲) این سوالات می‌توانند ساعت‌های طولانی ذهن را به خود مشغول سازند و به تفکر وادارند.
- (۳) این‌که مقصود از برابری چیست یا چرا درد و رنج وجود دارد، نمونه‌ای از این سوالات هستند.
- (۴) بررسی چنین سوالاتی، عموماً پس از بررسی چیستی و ماهیت علم فلسفه آغاز می‌شوند.

۸۲- در ارتباط با دریافت تصاویر کهکشانی از تلسکوپ فضایی جیمز وب، کدام گزینه به ترتیب مراحل اندیشه‌ورزی دربارهٔ اطلاعات دریافتی را به طور صحیح مشخص کرده است؟

- (۱) مشاهدهٔ تصاویر کهکشانی جدید - رجوع به اطلاعات پیشین و تفکر دربارهٔ آن‌ها - پرسش از چگونگی بی‌پایان بودن جهان - ارائهٔ نظریهٔ جدید
- (۲) مشاهدهٔ تصاویر کهکشانی جدید - پرسش از چگونگی بی‌پایان بودن جهان - رجوع به اطلاعات پیشین و تفکر دربارهٔ آن‌ها - ارائهٔ نظریهٔ جدید
- (۳) پرسش از چگونگی بی‌پایان بودن جهان - مشاهدهٔ تصاویر کهکشانی جدید - رجوع به اطلاعات پیشین و تفکر دربارهٔ آن‌ها - ارائهٔ نظریهٔ جدید
- (۴) رجوع به اطلاعات پیشین و تفکر دربارهٔ آن‌ها - پرسش از چگونگی بی‌پایان بودن جهان - مشاهدهٔ تصاویر کهکشانی جدید - ارائهٔ نظریهٔ جدید

۸۳- کدام گزینه دربارهٔ پرسشگری در انسان درست است؟

- (۱) مهم‌ترین ویژگی موجود در انسان‌ها در واقع همان پرسشگری است.
- (۲) کودکان با بلوغ عقلی و رشد جسمی، ویژگی پرسشگری را کسب می‌کنند.
- (۳) پرسشگری نشانهٔ علاقهٔ انسان به حرکت از وضعیت فعلی به وضعیت مطلوب است.
- (۴) این ویژگی سبب رسیدن انسان به معلومات از مجهولات و از پرسش‌ها به پاسخ‌ها است.

۸۴- کدام گزینه از ویژگی‌های تفکر نیست؟

- (۱) در وجود انسان به صورت اکتسابی است.
- (۲) تفکر در انسان لازمهٔ انجام هر کاری است.
- (۳) توسط خداوند در وجود انسان قرار گرفته است.
- (۴) تفکر سامان‌دهندهٔ امور روزانهٔ انسان است.

۸۵- کدام گزینه دربارهٔ تفکر فلسفی درست نیست؟

- (۱) تفکر فلسفی زمانی اتفاق می‌افتد که از تفکر غیرفلسفی عبور کرده باشیم.
- (۲) برای رسیدن به تفکر فلسفی، نیازی به زیر پا گذاشتن امور روزمره نیست.
- (۳) هرگونه توجه به سوالات بنیادین، موجب رسیدن انسان به تفکر فلسفی می‌شود.
- (۴) برای رسیدن به تفکر فلسفی و پرداختن به سوالات اساسی نباید حتماً فیلسوف باشیم.

۸۶- کدام گزینه شباهت تفکر فلسفی با تفکر غیرفلسفی است؟

- (۱) هر دو تفکر از چهار مرحله تشکیل می‌شوند که نخستین مرحلهٔ آن، رویارویی با مسئله است.
- (۲) مرحلهٔ دوم از تفکر فلسفی همانند تفکر غیرفلسفی، می‌تواند به امور روزانه نیز تعلق بگیرد.
- (۳) مسئله‌ای که در مرحلهٔ اول تفکر فلسفی و غیرفلسفی وجود دارد، ممکن است یکسان باشد.
- (۴) در مرحلهٔ چهارم تفکر فلسفی، همانند تفکر غیرفلسفی، به دریافت فلسفی دست پیدا می‌کنیم.

۸۷- کدام گزینه دربارهٔ نظر ملاصدرا پیرامون تفکر فلسفی و غیرفلسفی درست نیست؟

- (۱) ملاصدرا به حوزهٔ تفکر فلسفی، فطرت ثانی می‌گوید.
- (۲) ملاصدرا اعتقاد دارد انسان باید فطرت اول را کنار بگذارد.
- (۳) از نظر او، همهٔ انسان‌ها توانایی رسیدن به فطرت ثانی را دارند.
- (۴) از نظر ملاصدرا، فطرت ثانی، مرحلهٔ برتر و عالی تفکر است.

۸۸- کدام گزینه درباره دانش فلسفه درست است؟

- (۱) تلاش‌های انسان برای پاسخ ضابطه‌مند به سؤالات بنیادین، باعث تقویت دانش فلسفه شد.
- (۲) شکل‌گیری دانش فلسفه، معلول تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سؤالات اساسی است.
- (۳) دانش فلسفه یکی از علمی است که عهده‌دار بررسی قانونمند سؤالات بنیادین انسان است.
- (۴) پرسش‌هایی که در فلسفه مطرح است، اولین بار همزمان با شکل‌گیری آن دانش، طرح شده است.

۸۹- کدام گزینه درباره واژه «فلسفه» درست است؟

- (۱) لفظ فلسفه یونانی است که ریشه در زبان عربی دارد.
- (۲) احتمالاً واژه فلسفه را سقراط برای اولین بار استفاده کرد.
- (۳) معنای اولیه آن، دوستداری دانایی و معنای ثانویه آن، مطلق دانش است.
- (۴) در یونان باستان تنها شامل علم خاص فلسفه می‌شد و سایر علوم را دربر نمی‌گرفت.

۹۰- کدام گزینه درباره لفظ «سوفیست» درست است؟

- (۱) معنای اصلی این لفظ پس از زمان سقراط به دانشمند تغییر پیدا کرد.
- (۲) تا پیش از زمان سقراط، لفظ سوفیست برای افراد مغالطه‌کار استفاده می‌شد.
- (۳) تغییر معنای سوفیست، معلول استفاده از مغالطه در تمام استدلال‌هایشان بود.
- (۴) سقراط در عرف یونان باستان، سوفیست بود اما هرگز خود را سوفیست نخواند.

۹۱- اگر گروهی اعتقاد داشته باشند «هر کس هر چه می‌فهمد، حقیقت است»، کدام گزینه درباره آن‌ها درست نیست؟

- (۱) دغدغه هیچ‌یک از این افراد، بیان واقع و دفاع از حقیقت نیست.
- (۲) تنها برخی از این افراد، به تعلیم سخنوری اشتغال داشتند.
- (۳) آن‌ها پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف می‌دانستند.
- (۴) در استدلال‌های خود، بیشتر از مغالطه استفاده می‌کردند.

۹۲- این‌که مباحث فلسفی، پایه و اساس مباحث سایر علوم می‌باشد، مربوط به کدام گزینه است؟

- (۱) موضوع فلسفه
- (۲) روش و هدف فلسفه
- (۳) هدف فلسفه
- (۴) موضوع و روش فلسفه

۹۳- کدام گزینه اصلی‌ترین عامل تمایز علم ریاضی و علم حقوق است؟

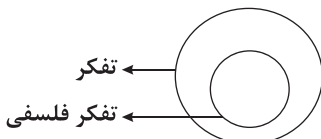
- (۱) علم حقوق با روش کیفی و علم ریاضی با روش کمی مسائل خود را بررسی می‌کنند.
- (۲) هدف علم حقوق، ایجاد نظم و هدف علم ریاضی، به دست آوردن ضابطه اعداد است.
- (۳) موضوع علم حقوق، روابط متقابل افراد و موضوع علم ریاضی، اعداد و روابط آن‌ها است.
- (۴) منابع علم حقوق عمدتاً ریشه دینی و آسمانی و منابع علم ریاضی ریشه دنیوی دارند.

۹۴- کدام گزینه درباره روش علوم صحیح است؟

- (۱) روش هر علمی، ویژگی منحصر به فرد آن علم محسوب می‌شود.
- (۲) ریاضیات و فلسفه از جهت روش، شباهتی با یکدیگر ندارند.
- (۳) روش عقلی و تجربی، صرفاً به علوم تجربی و آزمایشگاهی تعلق دارد.
- (۴) در مسائل بنیادین جهان، نمی‌توان از روش تجربی استفاده کرد.

۹۵- شکل زیر بیانگر چه چیزی است؟

- (۱) تفکر فلسفی، یکی از انواع تفکر در انسان محسوب می‌شود.
- (۲) تفکر فلسفی به سبب تکامل عقلی، تقریباً مجزا از تفکر است.
- (۳) انسان با تلاش و جدیت، می‌تواند تفکر فلسفی خود را رشد دهد.
- (۴) تفکر فقط شامل تفکر فلسفی است و تفکر غیرفلسفی، حقیقی نیست.

۹۶- به ترتیب هر یک از عبارات‌های زیر به تعریف کدام مفاهیم مربوط می‌شود؟

الف) براساس مشاهدات تجربی باید مورد آزمایش قرار گیرد.

ب) تمام اصول یادگیری در کنار یکدیگر آن را تشکیل می‌دهند.

ج) پژوهش دانشمندان با طرح آن شروع می‌شود.

(۱) مسئله - فرضیه - نظریه (۲) فرضیه - مسئله - مسئله

(۳) مسئله - نظریه - فرضیه (۴) فرضیه - مسئله - نظریه

۹۷- اگر فردی با استفاده از روش‌های فلسفی جهان را دارای خالق می‌تواند بداند، از کدام روش کسب آگاهی و معرفت استفاده کرده است؟

(۱) روش تجربی (۲) شهود (۳) استناد به وحی (۴) عقل

۹۸- هر چه یک پدیده علت‌های بی‌شماری داشته باشد، کنترل آن چگونه است؟

(۱) آسان‌تر است.

(۲) دشوارتر است.

(۳) علت، تأثیری در کنترل ندارد.

(۴) در برخی موارد آسان‌تر و در برخی موارد دشوارتر است.

۹۹- کدام عبارت زیر صحیح است؟

(۱) دانشمندان علوم تجربی به امور غیرقابل مشاهده وارد نمی‌شوند.

(۲) عقل و تجربه، ارکان اساسی روش علمی هستند.

(۳) چرایی اتفاق افتادن یک پدیده، دومین هدف روان‌شناسی محسوب می‌شود.

(۴) عبارت تأییدشده «مصرف کم نمک باعث کنترل فشار خون می‌شود»، یک مسئله محسوب می‌شود.

۱۰۰- به ترتیب تعریف «فرآیند» در کدام گزینه ذکر شده است و «نظام‌دار بودن» روش علمی به چه معنا است؟

(۱) در جست‌وجوی چیزی بودن - ابهام‌زدایی (۲) جریان رسیدن به هدف - ابهام‌زدایی

(۳) در جست‌وجوی چیزی بودن - تابع قواعد مشخصی بودن (۴) جریان رسیدن به هدف - تابع قواعد مشخصی بودن

۱۰۱- کدام تعریف زیر از «شخصیت» موجب می‌شود تا همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان یا تقریباً یکسانی دست یابند؟

(۱) مجموعه‌ای از ویژگی‌های ارثی و محیطی، شخصیت را تشکیل می‌دهد.

(۲) آن‌چه که دیگران ما را با آن می‌شناسند، شخصیت نام دارد.

(۳) نمره‌ای است که از آزمون شخصیت نثو کسب می‌شود.

(۴) رفتاری است که جایگاه ما را در ارتباط با دیگران نشان می‌دهد.

۱۰۲- اگر یک مشاور تربیتی با ارائه راهکارهایی، پرخاشگری دانش‌آموزان یک مدرسه را کاهش دهد، کدام هدف علم روان‌شناسی را به ثمر رسانده است؟

(۱) چپستی و مفهوم پرخاشگری را بیان کرده است.

(۲) چرایی اتفاق افتادن پرخاشگری را شناسایی نموده است.

(۳) رفتار پرخاشگری را در آینده پیش‌بینی کرده است.

(۴) به کنترل پرخاشگری پرداخته است.

۱۰۳- پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان و رعایت مسائل اخلاقی چه چیزی را سبب می‌شود؟

- (۱) نتوانیم مفاهیم را به صورت عملیاتی تعریف کنیم.
- (۲) امکان اندازه‌گیری متغیرها را نداشته باشیم.
- (۳) رسیدن به یافته‌های یکسان را دشوار می‌کند.
- (۴) امکان استفاده از تجربه و مشاهده را از بین می‌برد.

۱۰۴- «علم مطالعه رفتار و فرآیندهای ذهنی» تعریف کدام گزینه زیر است؟

- (۱) روش علمی
- (۲) روان‌شناسی
- (۳) علم تجربی
- (۴) شناخت

۱۰۵- کدام فعالیت زیر با بقیه متفاوت است؟

- (۱) رسیدن به آرامش درونی با نیایش و دعا
- (۲) مرور خاطرات خوش کودکی
- (۳) پرتاب کردن توپ فوتبال درون دروازه
- (۴) مردد بودن برای انتخاب بین دو رشته تحصیلی

سایت کنکور

دفترچه شماره ۲

آزمون شماره ۸

جمعه ۱۴۰۱/۰۷/۲۲

آزمون‌های سراسر گاج

گزینه‌درسرا انتخاب کنید.

سال تحصیلی ۱۴۰۲-۱۴۰۱

پاسخ‌های تشریحی

پایه یازدهم انسانی

دوره دوم متوسطه

نام و نام خانوادگی:	شماره داوطلبی:
تعداد سؤال: ۱۰۵	مدت پاسخگویی: ۱۱۰ دقیقه

عناوین مواد امتحانی آزمون گروه آزمایشی علوم انسانی، تعداد سؤالات و مدت پاسخگویی

مدت پاسخگویی	شماره سؤال		تعداد سؤال	مواد امتحانی	ردیف
	تا	از			
۲۰ دقیقه	۱۵	۱	۱۵	ریاضی و آمار ۲	۱
۲۰ دقیقه	۳۵	۱۶	۲۰	علوم و فنون ادبی ۲	۲
۱۵ دقیقه	۵۰	۳۶	۱۵	عربی، زبان قرآن ۲	۳
۱۰ دقیقه	۶۰	۵۱	۱۰	تاریخ ۲	۴
۱۰ دقیقه	۷۰	۶۱	۱۰	جغرافیا ۲	۵
۱۰ دقیقه	۸۰	۷۱	۱۰	جامعه‌شناسی ۲	۶
۱۵ دقیقه	۹۵	۸۱	۱۵	فلسفه ۱	۷
۱۰ دقیقه	۱۰۵	۹۶	۱۰	روان‌شناسی	۸

آزمون‌های سراسر گاج

دروس	طراحان	ویراستاران علمی
ریاضی و آمار	رئوف مهرخواه	مریم ولی‌عابدینی - ندا فرهختی سپیده پناهی - مینا نظری
تاریخ	محمداسماعیل سلمان پور	مریم پارسائیان
جغرافیا	ملیحه گرجی	
جامعه‌شناسی	سیروس نبی‌زاده	
فلسفه	امیرمحمد نصیری	
روان‌شناسی	نگار کاغذگران	

فروشگاه مرکزی گاج: تهران - خیابان انقلاب
نیش بازارچه کتاب

اطلاع‌رسانی و ثبت نام ۰۲۱-۶۴۲۰

نشانی اینترنتی www.gaj.ir

آماده‌سازی آزمون

مدیریت آزمون: ابوالفضل مزرعتی

بازبینی و نظارت نهایی: سارا نظری

برنامه‌ریزی و هماهنگی: سارا نظری - مینا نظری

بازبینی دفترچه: بهاره سلیمی - عطیه خادمی

ویراستاران فنی: ساناز فلاحی - مروارید شاه‌حسینی - مریم پارسائیان - سپیده‌سادات شریفی - عاطفه دستخوش

صفحه‌آرا: فرهاد عبدی

سرپرست واحد فنی: سعیده قاسمی

طراح شکل: آرزو گلفر

حروف‌نگاران: پگاه روزبهانی - مینا عباسی - مهناز کاظمی - فرزانه رجبی - ربابه الطافی - حدیث فیض‌الهی

ریاضیات

۱ ۳

در منطق ریاضی به هر جمله خبری که بتوانیم (در حال حاضر یا در آینده) دقیقاً یکی از دو ارزش درست یا نادرست (راست یا دروغ) را به آن نسبت بدهیم، یک گزاره گفته می‌شود.

۲ ۲

گزینه (۱) جمله‌ای امری است که نمی‌تواند گزاره باشد. گزینه‌های (۳) و (۴) هر دو جملات خبری هستند اما غیرقابل ارزش‌گذاری هستند، از این رو نمی‌توانند گزاره باشند.

۳ ۳

مربع هر عدد، قطعاً مثبت است. از این رو گزاره موجود در گزینه (۳) نادرست است و گزاره دیگر گزینه‌ها درست هستند.

۴ ۴

تعداد حالت‌های ارزشی گزاره از رابطه 2^n به دست می‌آید. پس تعداد حالت‌های ارزشی ۵ گزاره: $2^5 = 32$.

۵ ۳

می‌دانیم تعداد حالت‌های ارزشی n گزاره با رابطه 2^n محاسبه می‌شود. از آنجایی که جدول ارزشی نیمی ۱۶ حالت دارد، نتیجه می‌گیریم که نیمی ۴ گزاره را بررسی می‌کند. زیرا $2^4 = 16$.

در سؤال گفته شده که تعداد حالت‌های جدول ارزشی احمد ۸ برابر تعداد حالت‌های جدول ارزشی نیما است و با فرض این‌که احمد n گزاره را بررسی می‌کند داریم:

$$\frac{2^n}{16} = 8 \Rightarrow 2^n = 128 = 2^7 \Rightarrow n = 7$$

نکته: در تساوی اعداد تواندار اگر پایه‌ها برابر باشند، توان‌ها نیز برابر هستند.

۶ ۱

ارزش نقیض یک گزاره می‌تواند درست یا نادرست باشد، که این بستگی به ارزش خود گزاره دارد.

۷ ۲

« a عددی مثبت است.» و « a عددی منفی است.» نقیض هم نیستند؛ زیرا وقتی a مثبت نباشد، یا منفی است یا صفر، در صورتی که گزاره « a عددی منفی است.» شامل صفر نمی‌شود.

۸ ۴

بررسی گزینه‌ها:

(۱) گزاره « 12 عددی زوج است» درست است اما گزاره « 12 عددی اول است» نادرست است. ترکیب عطفی درست و نادرست، نادرست است.

(۲) گزاره « $\sqrt{5}$ از ۴ بزرگ‌تر است» نادرست است و گزاره « $\sqrt{361} = 20$ » نیز نادرست است. ترکیب عطفی نادرست و نادرست، نادرست است.

(۳) گزاره « 144 مضرب ۱۰ است» نادرست است اما گزاره «اردیبهشت ۳۱ روز دارد.» درست است. ترکیب عطفی نادرست و درست، نادرست است.

(۴) گزاره « $6 > 1$ » درست است و هم‌چنین گزاره « 743 عددی اول است.» درست است. ترکیب عطفی درست و درست، درست است.

۹ ۱

جدول موردنظر سؤال، همان جدول ارزشی ترکیب عطفی دو گزاره است.

۱۰ ۳

طبق جدول ارزشی ترکیب عطفی و فصلی زمانی که هر دو گزاره نادرست هستند، ارزش ترکیب عطفی نادرست و ارزش ترکیب فصلی نیز نادرست می‌باشد. گزینه‌های دیگر نمی‌توانند به طور کامل درست باشند:

p	q	p ∧ q	p	q	p ∨ q
T	T	T	T	T	T
T	F	F	T	F	T
F	T	F	F	T	T
F	F	F	F	F	F

۱۱ ۴ با توجه به متن کتاب درسی «ترکیب فصلی دو گزاره تنها وقتی نادرست است که ارزش هر دو گزاره نادرست باشد و اگر حداقل یکی از دو گزاره، ارزش درست داشته باشد، در این صورت ارزش ترکیب فصلی آن‌ها درست است.» گزینه‌های (۱) و (۳) نمی‌توانند درست باشند. گزینه (۲) از اساس نادرست است.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) در ترکیب عطفی، اگر حداقل یکی از گزاره‌ها نادرست باشد، ارزش کل ترکیب نادرست است.

(۲) ارزش ترکیب فصلی، هر گزاره با نقیض خودش همواره درست است. زیرا بالاخره یکی از آن‌ها ارزش درست دارد، و در صورت وجود حداقل یک گزاره درست در ترکیب فصلی، ارزش کل گزاره درست است.

(۳) ارزش گزاره $q \vee \sim p$ با توجه به اطلاعات سؤال غیرقابل تعیین است، اما به دلیل وجود یک گزاره درست در ترکیب فصلی همانند گزینه (۲) همواره درست است.

(۴) ارزش ترکیب عطفی هر گزاره با نقیض خودش همواره نادرست است. زیرا بالاخره یکی از آن‌ها ارزش نادرست دارد، و در صورت وجود حداقل یک گزاره نادرست در ترکیب عطفی، ارزش کل گزاره نادرست است. پس نقیض آن همواره درست است.

۱۳ ۲

با توجه به این‌که گزاره ترکیبی موردنظر سؤال فصلی است (چون «یا» دارد) و نادرستی گزاره «تمام ماه‌های سال ۳۰ روزه هستند»، برای این‌که ارزش ترکیب فصلی درست باشد، باید در جای خالی، یک ترکیب درست قرار بگیرد. گزاره موجود در گزینه (۲) درست است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) هر مربعی یک مستطیل است.

(۳) وقتی داده‌های آماری با هم برابر هستند، واریانس آن‌ها صفر است.

(۴) اگر در نمایش زوج مرتبی یک رابطه مؤلفه‌های اول تکراری دیده شد ممکن است مؤلفه‌های دوم هم برابر باشند و در این صورت آن رابطه، تابع است.

۱۴ ۳

روش اول: رسم جدول ارزشی است:

p	q	$\sim p$	$\sim q$	$p \vee q$	$\sim p \wedge \sim q$	$(p \vee q) \wedge (\sim p \wedge \sim q)$
T	T	F	F	T	F	F
T	F	F	T	T	F	F
F	T	T	F	T	F	F
F	F	T	T	F	T	F

روش دوم: استفاده از خاصیت دمورگان: $(\sim p \wedge \sim q) \equiv \sim(p \vee q)$

پس در اینجا داریم: $(p \vee q) \wedge (\sim(p \vee q))$

اگر $(p \vee q)$ را یک گزاره به اسم r در نظر بگیریم، گزاره $r \wedge (\sim r)$ همواره نادرست است.

۱۵ ۲

$$\underline{p \equiv T, q \equiv F} \rightarrow (T \wedge \sim r) \vee (T \vee r) \equiv \sim r \vee T \equiv T$$

روش دوم: رسم جدول ارزشی

p	q	$\sim q$	r	$\sim r$	$p \wedge \sim r$	$\sim q \vee r$	$(p \wedge \sim r) \vee (\sim q \vee r)$
T	F	T	T	F	F	T	T
T	F	T	F	T	T	T	T

علوم و فنون ادبی

۱۶ ۳ در جریان حمله مغولان بزرگانی چون «کمال‌الدین اسماعیل»، «نجم‌الدین گبری» و «فریدالدین عطار نیشابوری» کشته شدند.

زبان عربی (اختصاصی)

■ مناسب‌ترین گزینه را در جواب برای ترجمه یا تعریف یا مفهوم مشخص کن (۴۴ - ۳۶):

۳۶ ۴ ترجمه کلمات مهم: بُنِي: پسرکم / أقيم: برپای دار / إنة: بازدار

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) نماز (← نماز، دوری نما (← نهی کن)، زاید بودن «دلیند»

(۲) فرزند من (← پسرکم)، بخوان (← برپای دار)، دور شو (← نهی کن)

(۳) پسر من (← پسرکم)، انجام بده (← دستور بده)

۳۷ ۳ ترجمه کلمات مهم: إن الوالدین: پدر و مادر، والدین / یحبان: دوست دارند

دوست دارند / رؤیة: دیدن، که ببینند / أولادهما: فرزندان خود / و هم في أحسن حال: درحالی که در بهترین حال هستند / فلذلك: بنابراین / یقْدمان نصائح قیمّة: نصیحت‌های ارزشمندی می‌کنند

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) «یحبان: دوست دارند» / «قیمّة» اسم تفضیل نیست. / «و هم في أحسن حال: در حالی که در بهترین حال هستند» درست ترجمه نشده است.

(۲) «رؤیة» ترجمه نشده است. / «و هم في أحسن حال: درحالی که در بهترین حال هستند» درست ترجمه نشده است.

(۴) ضمیر «هما» در «أولادهما» ترجمه نشده است. / «می‌خواهند = یُريدان!» / «نصائح» جمع است.

۳۸ ۱ ترجمه کلمات مهم: نموذج تربوي: یک نمونه تربیتی / ليهتدي: تا هدایت شود (گردد) / كلّ شاب: هر جوانی

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) هدایت می‌کند (← تا هدایت شود)

(۳) و راهنمایی می‌شوند (← تا راهنمایی شوند)، تمام جوانان (← هر جوانی «كلّ + اسم مفرد: هر»).

(۴) «است» در ترجمه لحاظ نشده، هدیه داده می‌شود (← تا هدایت شود)

۳۹ ۲ ترجمه کلمات مهم: لقد شبّه: همانا تشبیه شده است / يرفع: بالا می‌برد / أنكر الأصوات: زشت‌ترین صداها

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) صدا (← سخن)، بالاتر (← بالا)، صدا (← صداها؛ الأصوات جمع است).

(۳) «صدا» اضافی است، بالا برده (← بالا می‌برد؛ يرفع مضارع است)، صداها زشت (← زشت‌ترین صداها)

(۴) هر کس (← کسی که)، تشبیه می‌شود (← تشبیه شده است؛ «شَبّه» ماضی است).

۴۰ ۴ موارد نادرست گزینه (۴): الفنون النافعة: هنرهای سودمند / مهم: مهم

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) إذ (← إذن)، مصرف الميه (← استهلاك الماء)

(۲) لأنكما (← إذن)، تقتصدان (← اقتصدا)، الميه (← الماء)

(۴) ثم (← إذن)، اقتصدوا (← اقتصدوا؛ فعل امر می‌خواهیم)

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) من الواجب لنا (← علينا)، الحسنه (← الصالحة)

(۳) «الواجب» و «هو» اضافی هستند، نصب (← نكون)

(۴) علی کلنا (← علينا)، مشتاقاً (← مشتاقین)

۱۷ ۲ از میان آثار منثور مولانا، «فیه‌ما فیه» و «مجالس سبعة» را

مولانا گفته و شاگردان نوشته‌اند و «مکاتیب»، مجموعه نامه‌های مولانا به قلم خود اوست که سبک نثر وی را بیشتر و بهتر نمودار می‌سازد.

۱۸ ۲ جامی در کتاب «نفحات الانس» خود شیوه «تذکره‌الاولیای»

عطار را در بیان حقایق عرفانی و ذکر احوال عارفان به کار برد.

۱۹ ۳ عبارت سؤال، معرف «مرصادالعباد» نجم‌الدین رازی معروف به

«نجم دایه» است.

۲۰ ۳ تاریخ گزیده: حمدالله مستوفی

۲۱ ۱ رباعی سؤال، متعلق به «کمال‌الدین اسماعیل»، مداح

جلال‌الدین خوارزمشاه است که در سال ۶۳۵ ه. ق. به دست مغولان در اصفهان کشته شد.

۲۲ ۳ سعدی سی و پنج سال گرد جهان گشت، تجربه اندوخت و از

هر خرمی خوشه‌ای چید و «گلستان» را به نثر مسجع و «بوستان» را در قالب مثنوی پدید آورد.

۲۳ ۲ مثنوی جمشید و خورشید: سلمان ساوجی

۲۴ ۱ سبک عراقی از اوایل قرن هفتم تا اوایل قرن دهم به مدت

۳۰۰ سال سبک غالب ادب فارسی شد.

۲۵ ۱ «جامی»، کتاب «بهارستان» را به سبک «گلستان سعدی»

نوشت.

۲۶ ۳ بیت سؤال سروده «حافظ شیرازی» است. حافظ در «قرن

هشتم» زندگی می‌کرد.

۲۷ ۳ ابیات سؤال سروده «جامی» است.

۲۸ ۱ «مرصادالعباد» منثور است. آثار نام برده شده در سایر گزینه‌ها

منظوم هستند.

۲۹ ۴ «المعجم فی معاییر اشعارالعجم»، از نخستین و مهم‌ترین آثار

در علم «عروض، قافیه، بدیع و نقد شعر» است.

۳۰ ۲ اقدام مهم فرهنگی رشیدالدین فضل‌الله، تأسیس عمارت ربع

رشیدی در تبریز است که در حکم دانشگاه آن زمان بوده است.

۳۱ ۴ ابن‌یمین، شاعر عصر سربداران، مردی دهقان‌پیشه بود که

قدرت شاعری خود را در قطعات اخلاقی آشکار کرده است. وی در شعر خود قناعت‌پیشگی و بی‌اعتباری دنیا را مورد تأکید قرار می‌دهد.

۳۲ ۲ دولت‌شاه سمرقندی «تذکره دولت‌شاه» را به تشویق امیر علی شیر

نویابی نوشته است. این کتاب شرح احوال بیش از صد تن از شاعران ایرانی از آغاز تا زمان مؤلف است.

۳۳ ۴ خواجه چند مثنوی به پیروی از پنج گنج نظامی سروده که

نشان‌دهنده استادی او در شاعری است.

۳۴ ۴ فخرالدین عراقی در کتاب لمعات خود سیر و سلوک عارفانه را

در قالب نظم و نثر بیان کرده است.

۳۵ ۲ عشاق‌نامه: فخرالدین عراقی

۴۳ ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: «صدایت را پایین بیاور!» کارها و اقدامات صدایشان از گفته‌ها بالاتر است!
 (۲) ترجمه: «و رویت را از مردم برمگردان!» چه بسا چهره‌ای زیبا که قلبی شرور را پنهان می‌کند!
 (۳) ترجمه: «در راه رفتنت (و رفتارت) میانه‌رو باش!» راه اعتدال و میانه‌روی را در رفتارت و راه رفتنت پیشه کن!
 (۴) ترجمه: «هرگاه فرومایگان حکمرانی کنند، فرهیختگان از بین می‌روند!» حکومت با کفر می‌ماند و با ستم باقی نمی‌ماند!

۴۴ ترجمه عبارت سؤال: «بهترین نیکی، سریع (انجام دادن) آن است.»

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) همانند عبارت سؤال
 (۲) ترجمه: عجله نکن که عجله از (طرف) شیطان است.
 (۳) یعنی در انجام کارها امروز و فردا نکن که لزوماً ربطی به کار نیک ندارد.
 (۴) بهتر از نیکی، انجام‌دهنده آن است.
 ■ متن زیر را با دقت بخوان سپس مناسب با آن به سؤالات زیر پاسخ بده (۴۷-۴۵):

تکبر سه درجه دارد: اول؛ این‌که در قلب جا گرفته باشد، صاحب آن خود را بهتر از دیگری ببیند و در کارهایش آن را نمایان کند، مانند روی برگرداندن صورتش از مردم، و در گفته‌هایش به آنان و توقعاتش به بزرگ داشتن او! و این زشت‌ترین درجات تکبر و سخت‌ترین [بدترین: أسوأ] آن است، زیرا صاحبش درخت تکبر در قلبش ریشه دوانده است و شاخه‌ها و فروع آن بلند شده به‌گونه‌ای که همه اعضای بدنش را دربر گرفته است!

و [درجه] دوم مانند اولی است، به‌جز در نمایان ساختن آن بر زبان، و آن کم شاخه‌تر از اولی است. و [درجه] سوم این‌که در قلبش جاگرفته باشد و خود را بهتر از دیگری ببیند، اما او در فروتنی تلاش می‌کند و هم‌چون کسی عمل می‌کند که دیگری را از خود بهتر می‌داند و در درگاه پروردگارش دعا می‌کند که او را در رسیدن به آنچه می‌خواهد موفق گرداند!

۴۵ [گزینه] اشتباه را مشخص کن:

ترجمه گزینه‌ها:

- (۱) درخت تکبر، ریشه‌ها، تنه‌ها و شاخه‌هایی دارد!
 (۲) تکبر آن است که انسان خود را بهتر از دیگران ببیند!
 (۳) بدترین درجات تکبر آن است که انسان آن را در اعمال و گفته‌هایش آشکار سازد!
 (۴) مردم کسی را که خود را بهتر از ایشان می‌بیند، دوست دارند و اقدام به بزرگ داشتن او می‌کنند!

۴۶ در مورد درجه دوم تکبر، [گزینه] اشتباه را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: صاحب آن، تکبر را در گفته‌هایش نمایان می‌کند! [نادرست است، در متن گفته است، دوّمی مانند اولی است، به‌جز آن‌که در ظاهر کردنش بر زبان. یعنی در کارهایش تکبر را نشان می‌دهد ولی در گفته‌هایش نه!]
 (۲) ترجمه: صاحبش خودش را از دیگری بهتر می‌بیند!
 (۳) ترجمه: تعداد شاخه‌هایش کمتر از درجه اول است!
 (۴) ترجمه: صاحب آن رویش را از مردم بر می‌گرداند و از آنان روی گردان است!

۴۷ در مورد درجه سوم تکبر، [گزینه] درست را مشخص کن:

ترجمه و بررسی گزینه‌ها:

- (۱) ترجمه: در صاحب آن، درخت تکبر نیست! [درخت تکبر هست، چون تکبر در قلبش وجود دارد؛ اما شاخه‌هایی ندارد].
 (۲) ترجمه: مردم را امر می‌کند که او را تعظیم کنند! [این ویژگی درجه اول و افراد آن است].
 (۳) ترجمه: تلاش می‌کند که با مردم متواضع باشد! [کاملاً درست است].
 (۴) ترجمه: تکبر در قلبش جا نگرفته است! [طبق متن نادرست است].
 ■ گزینه مناسب را در پاسخ به سؤال‌های زیر مشخص کن (۴۸-۵۰):

۴۸ «التَّقَرُّبُ» مصدر باب «تَفَعَّلَ» است.

۴۹ ترجمه عبارت سؤال: «خودپسند یعنی کسی که»:

[گزینه] مناسب را برای تکمیل جای خالی مشخص کن:

بررسی گزینه‌ها:

- (۱) برای دیگران متواضع است. (۲) خودپسند و مغرور است.
 (۳) به نزدیکانش نیکی می‌کند. (۴) به دیگران کاملاً احترام می‌گذارد.

۵۰ پنج اسم مجرور داریم:

«نا» در «علینا»، «أداء» و «وقت» ← مجرور به حرف جرّ هستند.
 «الصلاة» و «ها»، در «وقتها» ← مضاف‌الیه هستند.

تاریخ

۵۱ مثالی از نوشته‌های جغرافیایی: کتاب‌هایی با عنوان مشترک

المسالك و الممالک تألیف نویسندگان مختلف از جمله ابن‌خردادبه.

تاریخ‌های منظم: سرودن منظومه‌های حماسی و تاریخی که در ایران پیشینه دیرینه‌ای داشت، در دوره مغولان رواج و رونق بسیاری یافت.

۵۲ کتاب تاریخ بیهقی اثر ابوالفضل بیهقی در تاریخ غزنویان از

مشهورترین تاریخ‌های سلسله‌ای است.

۵۳ گونه‌های منابع تاریخی از ظهور اسلام تا پایان عصر صفوی، به

دو دسته کلی منابع نوشتاری و غیرنوشتاری تقسیم می‌شوند. پس شاخصه اصلی این دسته‌بندی، مکتوب بودن یا نبودن منابع است.

۵۴ از معروف‌ترین آثار تاریخی محلی می‌توان به تاریخ سیستان از

مؤلفی ناشناخته، در موضوع تاریخ سیستان از ایام قدیم تا سال ۲۲۵ق اشاره کرد.

۵۵ از مشهورترین تکیه‌نگاری‌ها می‌توان به عجائب المقدور فی نوائب

تیمور (زندگی شگفت‌آور تیمور) تألیف ابن‌عربشاه درباره تیمور اشاره کرد.

۵۶ کتاب‌های سیاست‌نامه‌ای اطلاعاتی سودمند درباره شیوه

کشورداری، مناسبات حکومت و مردم و تشکیلات و نهادهای اداری، اقتصادی، نظامی و فرهنگی ارائه می‌دهند. سیاست‌نامه خواجه نظام‌الملک توسی، وزیر مقتدر عصر سلجوقی، یکی از برجسته‌ترین این آثار است.

توجه: اندرزنامه‌ها (مانند قابوس‌نامه) بیشتر به اخلاق کشورداری و مناسبات اخلاقی فرمانروا و مردم می‌پردازند.

۵۷ مؤلفان تاریخ‌های عمومی، نگارش تاریخ جهان را از آفرینش

عالم آغاز می‌کردند و سپس به شرح زندگی حضرت آدم و دیگر پیامبران می‌پرداختند. پس از آن، تاریخ اساطیری ایران را از کیومرث آغاز و به پایان دوره ساسانیان ختم می‌کردند. در ادامه، رویدادهای تاریخ اسلام و سلسله‌های ایرانی را تا زمان حیات خود ثبت و ضبط می‌کردند.

جامعه‌شناسی

۷۱) ۲ از دیدگاه قرآن، جهان تکوینی، محدود به جهان طبیعت نیست.

ادراک و آگاهی نیز به انسان منحصر نمی‌شود و جهان تکوینی براساس حکمت و خواست خداوند سبحان، با افراد و جوامع انسانی، رفتاری حکیمانه دارد.

۷۲) ۴ هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به جهان انسانی

تعلق دارد، نه جهان تکوینی.

متفکران مسلمان، جهان تکوینی را به دو جهان طبیعت و فوق طبیعت تقسیم می‌کنند.

۷۳) ۳ بخش فردی جهان انسانی، به زندگی شخصی و فردی انسان‌ها

باز می‌گردد. ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به این بخش تعلق دارد.

بخش اجتماعی آن، زندگی اجتماعی انسان‌ها را دربر می‌گیرد که هویت فرهنگی دارد. فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.

۷۴) ۱ این گروه، جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان ذهنی و تکوینی

می‌دانند. از این دیدگاه، جهان ذهنی و جهان تکوینی اهمیتی ندارند و استقلال خود را در برابر جهان فرهنگی از دست می‌دهند. در این دیدگاه، جهان ذهنی و فردی افراد، تابع فرهنگ آن‌هاست.

۷۵) ۲ براساس دیدگاهی که جهان فرهنگی را مهم‌تر از جهان‌های

ذهنی و تکوینی می‌داند، جهان تکوینی ماده خامی است که فرهنگ‌ها و جوامع مختلف در آن دخل و تصرف می‌کنند.

در دیدگاهی که جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود می‌کند، ذهن افراد و فرهنگ نیز هویتی طبیعی و مادی دارند و علوم مربوط به آن‌ها نظیر علوم طبیعی است. طرفداران این دیدگاه، بین علوم طبیعی و علوم انسانی، تفاوتی قائل نیستند.

دیدگاهی که ادراک و آگاهی را منحصر به انسان نمی‌داند، دیدگاه قرآن است که جهان تکوینی را محدود به جهان طبیعت نمی‌داند.

۷۶) ۴ پرسش‌های بنیادی به سه دسته اصلی تقسیم می‌شوند:

هستی‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا جهان، به همین جهان مادی ختم می‌شود و یا جهان دیگری هم وجود دارد؟

انسان‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: آیا انسان موجودی مختار و فعال است و یا جایگاه انسان در عالم هستی کجاست و آیا انسان در مرکز این عالم است یا خداوند؟

معرفت‌شناسانه، با پرسش‌هایی از این قبیل: شناخت چیست و آیا تنها راه شناخت، حس و تجربه است؟

این پرسش‌های بنیادی، به مثابه روح یا شالوده آن فرهنگ عمل می‌کنند.

۷۷) ۱ بررسی عبارت‌هاک نادرست:

ب) نادیده گرفتن تفاوت علوم انسانی با علوم طبیعی، ظرفیت‌ها و قابلیت‌هایی را از علوم انسانی و اجتماعی سلب می‌کند.

د) تمامی پدیده‌های جهان هستی، محصول زندگی انسان نیستند.

۷۸) ۲ ابعاد ذهنی، اخلاقی و روانی انسان‌ها به جهان ذهنی (بخش

فردی جهان انسانی) تعلق دارد و جهان فرهنگی یا فرهنگ، محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست. در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی قرار دارد که پیش از انسان هم بوده و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

۵۸) ۳ نوشته‌های روی سکه‌ها اطلاعات مفیدی درباره اوضاع سیاسی،

اجتماعی، مذهبی، اقتصادی و هنری سلسله‌های حکومتی و نام پادشاهان ارائه می‌دهند، از این رو از منابع نوشتاری محسوب می‌شوند. سکه‌ها هم‌چنین از آن جهت که جزء اشیاء و آثار مادی به جا مانده از گذشته هستند، منابع غیرنوشتاری‌اند.

۵۹) ۱ متون نظم و نثر ادبی، گونه مهمی از منابع تاریخی محسوب

می‌شوند؛ زیرا اوضاع سیاسی، اجتماعی، اقتصادی و نیز عقاید دینی و فلسفی رایج در هر عصری، کم و بیش در شعر شاعران و نوشته‌های ادبی نویسندگان آن عصر انعکاس می‌یابند.

۶۰) ۱ انگیزه اصلی نویسندگان این دسته از کتاب‌های تاریخی، ثبت و

ضبط رویدادهای تاریخی، بیان ویژگی‌های جغرافیایی و اقتصادی و نگارش زندگی‌نامه مفاخر و مشاهیر محلی بوده است.

جغرافیا

۶۱) ۳ ناحیه، بخشی از سطح زمین است که ویژگی‌های جغرافیایی

(طبیعی، اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و ...) همگون و خاصی دارد؛ به طوری که با بخش‌های مجاور خود متفاوت است.

۶۲) ۴ جغرافی‌دان‌ها از گذشته سطح زمین را به واحدهای جغرافیایی

تقسیم کرده و سپس مورد مطالعه قرار داده‌اند. این تقسیم‌بندی‌ها برای شناخت بهتر و آسان‌تر مکان‌های مختلف و علمی کردن مطالعات و تحقیقات درباره این مکان‌ها صورت می‌گیرد تا بتوان برای آن‌ها به طور صحیح برنامه‌ریزی کرد.

۶۳) ۱ ناحیه‌بندی کاری صرفاً جغرافیایی است و براساس طرز تفکر

یک جغرافی‌دان و شیوه کار او صورت می‌گیرد. انتخاب معیارها و ملاک‌ها برای تعیین حدود یک ناحیه، به هدف مطالعه و تحقیق جغرافی‌دان بستگی دارد.

۶۴) ۲ جغرافی‌دانان براساس ترکیب ویژگی‌های عمده بارش از قبیل

میانگین بارندگی سالانه، توزیع فصلی بارش و بالاترین میزان بارش روزانه، ایران را به شش ناحیه بارشی تقسیم کرده‌اند.

۶۵) ۴ خاک کرایپوزول (خاک یخ‌بسته نواحی توندرا) ← شمال کانادا

خاک چرنوزیوم (خاک حاصلخیز غنی از مواد آلی و ریشه علفزارها) ← جنوب کانادا

۶۶) ۴ زیست بوم‌ها جزء نواحی طبیعی هستند که هر یک به سبب

پوشش گیاهی و زندگی جانوری خاصی که دارند، از بقیه متمایز می‌شوند.

۶۷) ۲ قوم پشتون در افغانستان ← ۴۲ درصد

دین هندو در هندوستان ← ۷۹/۸ درصد

۶۸) ۳ امکان تجارت دریایی موجب به وجود آمدن شهرهایی با

نقش بندری در نواحی ساحلی می‌شود.

۶۹) ۴ در کشور سوئیس چهار زبان رسمی وجود دارد: آلمانی،

فرانسه، ایتالیایی و رمانش

۷۰) ۲ بررسی عبارت نادرست:

ج) ملاک‌های طبیعی ناحیه‌بندی: ناهمواری‌ها، آب و هوا، پوشش گیاهی، خاک و ...
ملاک‌های انسانی ناحیه‌بندی: قومیت‌ها، فرهنگ، زبان، دین، نوع فعالیت‌های اقتصادی و ...

۸۶ | ۱ تفکر فلسفی و غیرفلسفی، نوعی تفکر هستند، پس مانند تفکر چهار مرحله دارند. اولین مرحله تفکر، روبه‌رو شدن با مسئله است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) مرحله دوم همان طرح سؤال است که در تفکر فلسفی، به سؤالات بنیادین و در تفکر غیرفلسفی به سؤالات سطحی اختصاص دارد.
(۳) مسائل موجود در تفکر فلسفی، بنیادین و اساسی هستند اما در تفکر غیرفلسفی، مسائل سطحی و روزمره وجود دارد.
(۴) مرحله چهارم تفکر فلسفی، دریافت فلسفی و تحقق شناخت و معرفت است اما مرحله چهارم تفکر غیرفلسفی، رسیدن به پاسخ است.

۸۷ | ۲ ملاصدرا مانند در فطرت اول را شایسته انسان نمی‌داند و اعتقاد دارد انسان باید از آن عبور کند اما اساساً کنار گذاشتن آن ممکن نیست، زیرا به هر حال انسان به امور روزمره نیز نیاز دارد.

۸۸ | ۲ تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند به سؤالات اساسی، موجب ظهور دانش فلسفه شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) تلاش‌های بشر برای پاسخ قانونمند (ضابطه‌مند) به سؤالات اساسی، باعث شکل‌گیری دانش فلسفه شد، نه این‌که باعث تقویت آن شده باشد.
(۳) دانش فلسفه تنها علمی است که عهده‌دار بررسی قانونمند سؤالات بنیادین است.
(۴) پرسش‌هایی که در فلسفه مطرح است، از آغازین روزهای حیات فکری بشر مطرح شده است.

۸۹ | ۳ فلسفه عربی شده کلمه فیلسوفیا به معنای دوستداری دانایی است. رفته رفته کلمه فیلسوف به مفهوم دانشمند ارتقا پیدا کرد و کلمه فلسفه نیز مترادف با مطلق دانش شد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) لفظ فلسفه، واژه‌ای عربی است که ریشه یونانی دارد. (یونانی آن، فیلسوفیا است و فلسفه، عربی شده آن است).
(۲) این واژه شاید اولین بار توسط فیثاغورس استفاده شد و سقراط آن را عمومی کرد و بر سر زبان‌ها انداخت.
(۴) فلسفه در یونان باستان، علم خاصی را دربر نمی‌گرفت.

۹۰ | ۴ سقراط یک دانشمند بود و طبق عرف یونان باستان که به دانشمندان، سوفیست می‌گفتند، سوفیست محسوب می‌شد اما هرگز خود را سوفیست نخواند و از لفظ فیلسوف استفاده کرد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) دانشمندان زمان سقراط و قبل از او، خود را سوفیست یعنی دانشمند می‌خواندند.
(۲) بعد از زمان سقراط، کلمه سوفیست مفهوم اصلی خود را از دست داد و مفهوم مغالطه‌کار به خود گرفت.
(۳) سوفیست‌ها در برخی استدلال‌هایشان از مغالطه استفاده می‌کردند. (نه همه استدلال‌هایشان)

۹۱ | ۱ صورت سؤال، به سوفیست‌ها اشاره دارد. دغدغه برخی سوفیست‌ها، دفاع از حقیقت و بیان واقع نبود، نه این‌که دغدغه هیچ‌یک از آن‌ها چنین نباشد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) سوفیست‌ها، بیشتر به تعلیم سخنوری و وکالت اشتغال داشتند. در نتیجه برخی از آن‌ها در مشاغل دیگری نیز مشغول بودند.
(۳) سوفیست‌ها به جای دفاع از حقیقت، پیروزی بر رقیب را مهم‌ترین هدف می‌دانستند.
(۴) سوفیست‌ها در استدلال‌های خود بیشتر از مغالطه استفاده می‌کردند که به ظاهر درست به نظر می‌رسید اما در واقع غلط بود.

۷۹ | ۱ هنگامی که فردی، اندیشه‌اش را به صورت گفته یا نوشته بیان می‌کند یا براساس اندیشه و تصمیم خود با دیگران رفتار می‌کند، به جهان فرهنگی وارد می‌شود.

منتفکران مسلمان، جهان تکوینی را به جهان طبیعت محدود نمی‌دانند. از نظر آنان، جهان تکوینی به دو بخش جهان طبیعت و جهان فوق طبیعت تقسیم می‌شود. براساس دیدگاه قرآن‌کریم، جهان فرهنگی، جهان ذهنی و جهان تکوینی مهم و در تعامل با یکدیگرند.

جهان انسانی، محصول زندگی انسان است و هر چه با اندیشه و عمل انسان پدید می‌آید، به این جهان تعلق دارد.

۸۰ | ۳ در مقابل جهان انسانی، جهان دیگری به نام جهان تکوینی وجود دارد که پیش از انسان هم بوده است و وجود آن مستقل از خواست و اراده انسان است.

بخش فردی جهان انسانی به جهان ذهنی مربوط است. هر کدام از ما دانسته‌ها، تجربیات و ویژگی‌های داریم که افراد دیگر با ما در آن‌ها شریک نیستند.

جهان فرهنگی یا فرهنگ، شیوه زندگی اجتماعی ما انسان‌ها را شکل می‌دهد و خود نیز محصول آگاهی و عمل مشترک انسان‌هاست.
منتفکران مسلمان، جهان طبیعت (و فوق طبیعت) را بخشی از جهان تکوینی می‌دانند.

فلسفه

۸۱ | ۴ با توجه به بند اول صفحه ۲ کتاب فلسفه (۱)، چنین سؤالاتی قبل از بررسی چستی فلسفه مطرح می‌شوند و اساساً برای مطرح شدن آنان، نیازی به دانستن علم فلسفه به صورت خاص وجود ندارد.

نکته: این سؤالات، در میان اندیشه‌های روزانه خودنمایی می‌کنند. پس نیازی به کنار گذاشتن اندیشه‌های روزانه نیست.

۸۲ | ۲ مراحل اندیشه‌ورزی در انسان:
۱- روبه‌رو شدن با مسئله = مشاهده تصاویر کهکشانی جدید

۲- طرح سؤال = پرسش از چگونگی بی‌پایان بودن جهان
۳- تفکر در اندوخته‌ها = رجوع به اطلاعات پیشین و تفکر درباره آن‌ها
۴- رسیدن به پاسخ = ارائه نظریه جدید

۸۳ | ۳ هر سؤال نشان‌دهنده آن است که چیزی را نمی‌دانیم (وضعیت فعلی) و علاقه‌مند به یافتن پاسخ آن هستیم (وضعیت مطلوب).

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) یکی از ویژگی‌های انسان، پرسشگری است، نه مهم‌ترین ویژگی او.
(۲) کودکان در همان سنین ابتدایی از حوادث پیرامون خود سؤال می‌کنند.
(۴) تفکر واسطه رسیدن انسان از مجهولات به معلومات است و از پرسش‌ها به پاسخ‌ها است.

۸۴ | ۱ از آن‌جا که تفکر توسط خداوند در وجود انسان قرار گرفته است، پس به صورت انتسابی است نه اکتسابی!

۸۵ | ۳ اگر انسان از تفکر غیرفلسفی و امور روزانه عبور کند (نه این‌که آن را زیر پا بگذارد) و با جدیت و پیوسته به سؤالات دسته دوم بپردازد، وارد مرحله دوم تفکر می‌شود. این مرتبه از تفکر اختصاص به تمام انسان‌ها دارد و ارتباطی با شغل و حرفه افراد ندارد، پس افراد غیرفلسوف نیز می‌توانند به آن دست پیدا کنند.

نکته: رسیدن به تفکر فلسفی، معلول جدیت و پیوستگی در پرداختن به سؤالات اساسی است و توجه سطحی و گذرا به این سؤالات، موجب رسیدن انسان به این مرتبه از تفکر نمی‌شود.

۱۰۲ ۴ ارائه راهکار برای کاهش پرخاشگری دانش‌آموزان یعنی پرخاشگری را تحت کنترل و اختیار خود قرار داده‌ایم.

۱۰۳ ۳ دلیل دشواری رسیدن به یافته‌های یکسان در روان‌شناسی، پیچیدگی پژوهش‌های مربوط به انسان، رعایت مسائل اخلاقی، تأثیر «ارزش‌ها» در نگاه و تفسیر پدیده‌های انسانی و ... است.

۱۰۴ ۲ یکی از جامع‌ترین تعاریف روان‌شناسی عبارت است از: «علم مطالعه رفتار و فرآیندهای ذهنی (شناخت)».

۱۰۵ ۳ هر سه گزینه (۱)، (۲) و (۴) جزء فرآیندهای ذهنی محسوب می‌شوند که به صورت مستقیم قابل مشاهده نیستند، اما گزینه (۳) اشاره به رفتار دارد که به صورت مستقیم قابل مشاهده است.

۹۲ ۱ موضوع فلسفه از آن‌جا که به اصل وجود و حقیقت جهان، طبیعت و انسان تعلق دارد و احکام و قواعدی که مربوط به هستی و وجود اشیا است را بررسی می‌کند، پایه و اساس مباحث سایر علوم است.

۹۳ ۳ هر دانشی از دو جهت با سایر دانش‌ها، متفاوت می‌شود:
۱- موضوع ۲- روش

اساساً موضوع هر دانشی، اصلی‌ترین تفاوت است و قطعاً نسبت به هر دانشی متفاوت است اما روش برخی علوم ممکن است، یکسان باشد.

بررسی گزینه‌ها:

(۱) روش

(۳) موضوع

۹۴ ۴ مسائل بنیادین جهان مربوط به فلسفه است که در آن روش‌های تجربی راهگشا نیست.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) موضوع هر علمی، ویژگی منحصر به فرد آن علم است.

(۲) ریاضیات و فلسفه، هر دو عقلی هستند و از جهت روش به هم شبیه هستند.

(۳) برخی مسائل علوم انسانی مانند روان‌شناسی، تجربی هستند.

۹۵ ۱ همان‌طور که در شکل مشخص است، نسبت میان تفکر و تفکر فلسفی، عموم و خصوص مطلق است، یعنی تفکر فلسفی، بخشی از تفکر است.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۲) تفکر فلسفی، زیرمجموعه تفکر است و اصلاً از آن مجزا نیست.

(۳) عبارت صحیح است اما با شکل صورت سؤال، بی‌ارتباط است.

(۴) تفکر شامل تفکر فلسفی و تفکر غیرفلسفی است که هر دو حقیقی هستند.

روان‌شناسی

۹۶ ۲ فرضیه را باید براساس مشاهدات تجربی بیازماییم.

از کنار هم قرار گرفتن اصول، نظریه به وجود می‌آید.

پژوهش دانشمندان با طرح مسئله شروع می‌شود.

۹۷ ۴ استفاده از روش‌های فلسفی نشان‌دهنده به کارگیری عقل برای کسب آگاهی و معرفت است.

۹۸ ۲ هر چه یک پدیده علل بی‌شماری داشته باشد، یعنی پیچیده بوده و تبیین بیشتری دارد، بنابراین کنترل آن دشوارتر است.

۹۹ ۳ دومین هدف روان‌شناسی، تبیین یک پدیده است که به چرایی اتفاق افتادن آن اشاره دارد.

بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) برخی از دانشمندان علوم تجربی وارد حیطه‌هایی می‌شوند که مربوط به امور غیرقابل مشاهده هستند.

(۲) مشاهده و تجربه، رکن اساسی روش علمی است.

(۴) عبارت تأییدشده «مصرف کم نمک باعث کنترل فشار خون می‌شود»، یک اصل است.

۱۰۰ ۴ فرآیند یعنی جریان رسیدن به هدف.

نظام‌دار بودن روش علمی یعنی تابع قواعد مشخصی بودن.

۱۰۱ ۳ تعریف عملیاتی باعث می‌شود که همه افراد با مطالعه آن به برداشت یکسان و یا تقریباً یکسانی برسند. بنابراین گزینه (۳) به تعریف عملیاتی اشاره دارد، زیرا قابلیت اندازه‌گیری شخصیت را امکان‌پذیر می‌کند.